

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Поля Иванова Иванова, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Факултет по журналистика и масова комуникация

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в научна област 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Телевизионна журналистика) с дисертационен труд на тема: „Телевизионна журналистика и литература. Телевизионната журналистика – транслатор за представяне, разпространение и популяризиране на литература и култура“, представен от Ирина Николаева Годорова редовен докторант в катедра „Комуникация, връзки с обществеността и реклама“ на Факултета по журналистика и масова комуникация с научен ръководител: доц. д-р Поля Иванова Иванова

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Актуалността и значимостта на разработвания в дисертационния труд проблем се дефинира в контекста на развитие на съвременната тв среда, както и в поставената цел: да се открие какво е мястото на културата и литературата в телевизионното пространство чрез предаването „Библиотеката“ по БНТ 1. Темата на дисертационния труд обединява научните показатели актуалност и дисертабилност. Целта на изследването е ясно изведена. Актуалността на темата е защитена чрез съвременното проучване на взаимовръзката между култура и литература, която се изследва чрез анализ на спецификата на телевизионната журналистика чрез предаванията „Култура.БГ“ и „Библиотеката“. Актуалността и значимостта дефинират научна проблематика в областта на специализираната телевизионна журналистика с профилиране в културната тематика.

В дисертационния труд е избран за обект на изследване предаването „Библиотеката“ за период от пет години, като е детайлно разгледан на базата на задълбочени интердисциплинарни знания в полето телевизия-литература, а широтата на предмета на изследване на литературата в различните ѝ жанрови форми в телевизията, реализирани чрез методите и способите на телевизионната журналистика, показват многоаспектното познаване на изследвания научен проблем.

Фокусът на изследователски интерес е формулиран в определяне на функциите на телевизионната журналистика – транслатор за представяне, разпространение и популяризиране на литература и култура. Изследователските задачи се конструират спрямо

проучване съдържателно, понятийно и структурно на предаването „Библиотеката” по БНТ 1. Задават се параметрите на сравнителния анализ между отделните екранни единици между предаванията „Библиотеката” и „Денят започва с култура”/„Култура.БГ” по БНТ 1 за период от близо една календарна година: м. септември 2015 година – м. октомври 2016 година.

Задълбочеността и изчерпателността на проучването на теоретичните източници е добре структурирана в три научни обзора. Интердисциплинарният подход при систематизирането на обзорите показва методически издържана композиция на теоретичните източници. Дисертацията е балансирано разработена в отделните глави, като избирането на методика за обобщаване на изводи след всяка глава – е логически конструиран научен подход, който развива научните достойнства на текста на базата на аргументирано използван научен инструментариум. Изчерпателността на изследването се осъществява чрез анализ на 150 екранни единици за времеви период, който включва 19.09.2015г. до 15.09.2019г. Този изследователски период позволява да се направи задълбочен анализ. В дисертацията се представя ролята на телевизионната журналистика като транслатор за литература. Доказването с нови средства на съществени страни на вече съществуващи теории и хипотези се осъществява в научните обзори на изследването. Научният обзор представя основни теории и хипотези в направленията: медии, култура и литературата. Чрез научни теории се представят основните функции на медиите да конструират идеята за изкуство и литература, като според докторантката я променят и преформатират. Операционалност и целесъобразност на избраните методи на изследване се дефинира спрямо целите и изследователските задачи. В разработката се използват исторически анализ, контент анализ, както и сравнителен анализ между двете предавания „Библиотеката“ и „Култура.БГ”. Периодът на изследване се анализира чрез теорията на телевизионните жанрове и теорията на поведение пред камера. Използваната методология разработва синтез от смислов и съдържателен анализ чрез креативност и оригинален подход при реализацията на анализа от регистрационните карти.

В дисертационния труд се реализират няколко класификации в трите глави. Класификациите са спрямо научните обзори, спрямо структурата на предаването, спрямо типологизацията на въпросите в проучванията на трета глава. Като научен ръководител на докторантката мога да посоча прецизността и коректността при събирането и обработката на емпиричните данни както в анализа на изследването, така и в над 250 страници подробни приложения. Това дава възможност за достоверността на материала, върху който се градят приносите. Достоверността на материала е видима от подробните приложения на емпиричните изследвания, както и в анализирането на данните в дисертационния труд.

Библиографската осведоменост е подробно разработена в библиографията. В библиографията са представени над 130 източници на български, руски и английски език – основни като количество и качество източници за задълбочено дисертационното изследване. Библиографията съдържа базови научни трудове, както и трудове, които са част от съвременното научно направление.

Съобразността с композиционните изисквания към дисертационния текст се отчита спрямо базови показатели в труда – структура и обем. Общата структура на дисертационния труд композиционно правилно се позиционира спрямо методическите параметри на заложените цели. Дисертационното изследване е реализирано в общ обем от 557 страници. Структурата е точно дефинирана и изчерпателно разработена спрямо разглежданата проблематика в увод, три глави, заключение, приложения и библиография. Приложението е от 264 страници и показва изследователските усилия в изграждане на регистрационни карти, както и тяхното прецизно разработване. Такъв тип приложения са рядкост и показват изграждане на системни и задълбочени изследователски умения.

Основното съдържание на текста конструктивно се маркира в три глави. Първа глава е добре композиционно изградена. Избран е научен инструментариум на научен обзор, за да се открие ключовата роля на телевизионната журналистика като транслятор за култура и литература, не само защото популяризира, според докторантската, творците и техните произведения, но и четенето. Резултатите от теоретичното анализиране в първа глава се обобщават в практико-приложни обобщения: защо е важно предаването „Библиотеката“ да продължи да съществува? Ирина Тодорова го класифицира като част от медийната литературна общност, което е и единственото предаване в българския телевизионен ефир. Успешното теоретично изследване, както и завършените практико-приложни обобщения, показват уменията на докторантската да изгражда научни анализи. Втора глава е основен принос с респектиращо изследване на пет години от функционирането на телевизионната журналистика на предаването. Обработката на огромен информационен и емпиричен материал с общ обем от 119 страници, подробно построен спрямо жанровото и структурно разглеждане на „Библиотеката“, реализиран чрез няколко научни подхода, показва многоаспектното развитие на Ирина Тодорова като учен, който показва умения да обработва и анализира телевизионно съдържание. В трета глава се обединяват три типа изследвания: едно теренно и две онлайн проучвания с общ брой четиристотин респонденти, като се представят 47 въпроса от отворен и затворен тип. Структурата на анализа обхваща девет тематични ядра, които имат оценъчен и поведенчески характер. Приносен практико-

приложен фактор е дефинирането на необходимостта от въвеждането на отделна културна новинарска емисия, както и открояване на медийна специфика, предпочитания, гледаемост, честота на информиране, начин на гледане, връзка традиционни-нови медии.

Авторефератът отговаря на съдържанието на дисертационния труд. Представен е в обем от 94 страници. Авторефератът включва: структура; обща характеристика на дисертационния труд; основно съдържание, което подробно представя отделните глави; заключение, приложения. Включени са справка за научните приноси и списък на публикациите, свързани с темата.

II. Приноси на дисертационното изследване

Обемът на изследването и защитата на тезите чрез постигнатите резултати поставят дисертацията както в научното, така и в практико-приложното направление. Научните и научно-приложните приноси, които са формирани от докторантката, съответстват на действителните постижения на дисертацията.

В дисертационния труд научните приноси са в две категории: теоретико-методологически и практико-приложни приноси. Първата категория приноси обособяват направената периодизация, научен обзор, отделните класификации – като приноси изведени от подробен и разнообразен по съдържание и прецизност авторски анализ. Методологическите категории в телевизионното направление са базови изследователски показатели, които доказват изведеното приносно съдържание чрез обогатяване на съществуващите базови знания за взаимовръзката телевизия-литература, както и критически анализ на съществуващи знания. Приложение на научни постижения в практиката се осъществява чрез разработка на творчески идеи за развитие на предаването „Библиотеката“. Реализиран е ефект от три проучвания. Възможностите за използване на получените резултати се осъществяват от докторантката чрез творческите идеи за развитие на направлението телевизия-литература.

Изследван е достатъчно обширен масив от емпиричен материал за петгодишен период от време, което безспорно доказва развитите научни умения на Ирина Тодорова. Аргументирани са използваните научни методи.

Постигнатите резултати в дисертационното изследване показват, че Ирина Тодорова е извършила задълбочено научно изследване, обхващащо както теоретико-методологичен инструментариум, така и практико-приложно проучване, довело до приносни моменти в

областта на телевизионното научно направление.

В дисертационния труд приносите с основание могат да се определят като успешно дефинирани, като се представя и аргументация за тяхното постигане. Приемам приносите и тяхното класифициране.

III. Бележки и препоръки

Дисертационният труд е изследване с приносен характер в едно съвременно и актуално научно направление. Трудът би бил полезно помагало както за научното поле на телевизионното направление, така и за практиците в областта на телевизионната журналистика и литература. Препоръчвам дисертацията да се издаде в книга.

IV. Публикации и участия в научни форуми

Ирина Тодорова има пет публикации, свързани с темата на дисертационния труд и шест участия в университетски и международни научни форуми. С представената публикационна дейност са изпълнени изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5 и дали са покрити минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3.

V. Заключение

Представеният труд съответства на квалификационната характеристика на научната специалност. Получените резултати имат както теоретико-методологическа стойност, така и потенциал за практическа приложимост в телевизионното направление. Оценявам положително дисертацията и автореферата. Постигнатите резултати и аргументираните приноси – представят респектиращата по обем изследователска и аналитична работа. Дисертационният труд е изготвен в съответствие с изискванията, като трябва да се отбележи, че приносните моменти са логично следствие от акуратно извършена изследователска дейност.

Постигнатите резултати в дисертационния труд показват, че Ирина Тодорова е изградила научни способности за провеждане на цялостно и задълбочено научно изследване. Проучването обхваща както систематизацията на базов интердисциплинарен теоретико-методологически инструментариум, така и емпирично проучване, което се откроява с

креативен авторски подход и с практико-приложни приносни моменти. Ирина Тодорова борави с разнообразни източници, представя богатство от казуси и практики, като показва и добро аналитично мислене.

Вземайки под внимание задълбоченото и многоаспектно анализиране на научната проблематика, коректно аргументираните приноси на предложения труд и неговата теоретико-приложна стойност, давам своята положителна оценка за дисертационния труд на Ирина Тодорова. Убедено подкрепям присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Ирина Тодорова, редовен докторант по телевизионна журналистика, 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, докторска програма „Медии и комуникации“.

Дата: 8.04.2021 г.

Рецензент:

Доц. д-р Поля Иванова